

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

Том 1

Одеса
2025

Кісліцина Ірина Олександрівна УЧАСТЬ ПРОКУРОРА В УКЛАДЕННІ УГОД ПРО ВИЗНАННЯ ВИНУВАТОСТІ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ ЩОДО КОРУПЦІЙНИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ: ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ТА ЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.	351
Ковальчук Інна Сергіївна ПІДТРИМАННЯ ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ ПРОКУРОРОМ : ТЕОРЕТИЧНИЙ ТА ПРАКТИЧНИЙ ПІДХІД.	355
Кравченко Марина Олександрівна ЛЕГІТИМНІСТЬ ЯК ОДНА З ОЗНАК СУДОВОЇ ВЛАДИ.	357
Кубасенко Андрій Володимирович КРИТЕРІЙ ТА ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ: ДОСВІД АЗІЙСЬКИХ КРАЇН	359
Храпенко Олена Олегівна ОНЛАЙН-КОНСУЛЬТАЦІЇ ТА ЦИФРОВІ ПЛАТФОРМИ: НОВА ЕРА НАДАННЯ ПРАВНИЧОЇ ДОПОМОГИ	362
Нестерчук Лілія Петрівна НАЦІОНАЛЬНЕ АНТИКОРУПЦІЙНЕ БЮРО УКРАЇНИ У СИСТЕМІ АНТИКОРУПЦІЙНИХ ІНСТИТУТІВ: ІСТОРИКО-ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ	366
Гривенко Владлен Вікторович ЩОДО ВПЛИВУ ВОЄННОГО СТАНУ НА ІНСТИТУТ АДВОКАТУРИ	370
Зубрицький Олександр Олександрович ЗМІНИ В ДИСЦИПЛІНАРНОМУ ПРОВАДЖЕННІ: ДОСВІД ВКДКА	372
Мозгалюв Віктор Юрійович ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ПРИ МІЖНАРОДНИХ ПЕРЕДАЧАХ ТОВАРІВ ВІЙСЬКОВОГО ТА ЦИВІЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.	375
Чорний Максим Михайлович ЩОДО ЗОВНІШНЬОГО ВИГЛЯДУ ПРОКУРОРА	379
Шербатий Роман Романович ПРОФЕСІЙНА МОТИВАЦІЯ КАНДИДАТІВ НА ПОСАДУ СУДДІ У КОНТЕКСТІ ДОБОРУ ДО МІСЦЕВОГО СУДУ	381
СЕКЦІЯ 8. ТРУДОВЕ ПРАВО ТА ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ Й ПРАКТИКИ	
Чанишева Галія Інсафівна ПРАВО НА СТРАЙК ЗА ПРОЄКТОМ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО КОЛЕКТИВНІ ТРУДОВІ СПОРИ»	386
Бориченко Катерина Валеріївна ЩОДО ПРАКТИКИ ІНДЕКСАЦІЇ ПЕНСІЙ В УКРАЇНІ	390
Бурак Володимир Ярославович ПРО ПОШУК НОВОЇ МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.	393
Венедіктов Сергій Валентинович ОСОБЛИВОСТІ МІЖНАРОДНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.	396
Вишинецька Світлана Василівна ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ВИМОГ ДИРЕКТИВИ 2019/1152 ПРО ПРОЗОРИ ТА ПЕРЕДБАЧУВАНІ УМОВИ ПРАЦІ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ.	399
Lagutina Iryna Victorivna ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND SAFETY AND HEALTH AT WORK.	401

4. Українець О. Легітимація судової влади: підходи до дефініції. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 2. С. 296-301. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2021/2/53.pdf>

5. Словник української мови. Академічний тлумачний словник. URL: <https://sum.in.ua>

6. Хотинська-Нор О. З., Саленко О. В. Феномен довіри та легітимність судової влади: національні позиції vs міжнародні стандарти. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 1. С. 671-675.

7. Чижик Г. Чому судам досі довіряють лише 1,7% українців, і що з цим робити. *Українська правда*. 2021. URL: <https://www.pravda.com.ua/columns/2021/01/11/7279542/>

8. Мамченко Н. Рівень довіри до судів зріс, але недовіру судам висловлюють 59% опитаних, – Центр Разумкова оприлюднив показники. 2023. URL: <https://sud.ua/uk/news/publication/264685-uroven-doveriya-k-sudam-vyros-no-nedoverie-sudam-vyrazhayut-59-oproshennykh-tsentr-razumkova-obnarodoval-pokazateli>

9. Успіх чи ні? Як українці оцінюють реформування органів правопорядку та підтримку ЄС. 2024. *Рейтинг: соціологічна група*. URL: <https://ratinggroup.ua/research/ukraine/uspik-chi-ni-yak-ukrayinci-ocinyuyut-reformuvannya-organiv-pravoporyadku-ta-pidtrimku-yes.html>

10. Мазуренко А. Українці майже не довіряють судам і прокурорам – опитування. *Українська правда*. 2025. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2025/01/9/7492700/>

Ключові слова: судова влада, суд, довіра до судової влади, легітимність, легітимність судової влади.

Keywords: judiciary, court, trust in the judiciary, legitimacy, legitimacy of the judiciary.

Кубаєнко Андрій Володимирович

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури,
кандидат юридичних наук

КРИТЕРІЇ ТА ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ: ДОСВІД АЗІЙСЬКИХ КРАЇН

У сучасній правовій науці проблема оцінки ефективності діяльності органів поліції набуває особливої актуальності в контексті глобалізаційних трансформацій, зміцнення міжнародних стандартів прав людини та посилення вимог до транспарентності державного управління. Особливо складним постає це питання в азієському регіоні, де спостерігається значна диференціація політико-правових режимів, рівня інституційного розвитку, соціокультурної специфіки та історичних традицій правозастосування. У зв'язку з цим виникає потреба у

формулюванні комплексного методологічного підходу до оцінювання ефективності поліцейської діяльності, який би поєднував кількісні, якісні, нормативні, інституційні та культурно-антропологічні компоненти.

У науковій літературі, присвяченій проблематиці оцінювання ефективності діяльності правоохоронних органів, традиційно акцентується увага на таких категоріях, як результативність, продуктивність і відповідність установленим стандартам. Водночас у контексті поліції ці поняття набувають специфічного змістового наповнення, що зумовлено особливостями її функціонального призначення та соціальної ролі. У цьому зв'язку науковці виокремлюють щонайменше три ключові підходи до оцінювання ефективності діяльності поліції: інструментальний, експресивний та нормативний.

Інструментальний підхід ґрунтується на технократичному розумінні ефективності, орієнтованому на емпірично вимірювані кількісні індикатори. До них належать рівень розкриття кримінальних правопорушень, середній час реагування на виклики, щільність патрулювання територій, кількість адміністративних заходів тощо. Такий підхід забезпечує можливість стандартизованого порівняльного аналізу роботи поліцейських підрозділів, однак залишає поза увагою суб'єктивні та нормативні виміри безпеки.

Експресивний підхід зосереджується на оцінюванні символічного, емоційного та соціального сприйняття поліції з боку громадян. Основну увагу приділено почуттю безпеки, рівню суспільної згуртованості, довірі до інституцій поліції, а також якості взаємодії між поліцейськими органами та громадою. Відтак, ефективність поліції визначається через її публічний імідж, здатність підтримувати соціальний капітал і сприяти громадянському порозумінню.

Нормативний підхід фокусується на відповідності діяльності поліції фундаментальним принципам правової держави: дотриманню прав і свобод людини, забезпеченню процедурної справедливості, функціонуванню механізмів демократичної підзвітності та інституційного контролю. У межах цього підходу ефективність поліції розглядається як похідна її легітимності та правомірності [1].

Таким чином, комплексне оцінювання ефективності поліції потребує інтеграції всіх трьох підходів – як техніко-операційного (інструментального), так і соціально-психологічного (експресивного) та правового (нормативного). Збалансоване врахування цих підходів дозволяє сформувати об'єктивну та багатовимірну картину реальної ефективності правоохоронної системи в контексті сучасних викликів безпеки й демократичного управління.

Особливістю азієських країн є одночасне функціонування усіх трьох підходів у різних пропорціях залежно від політичного режиму, соціальної структури та історичного досвіду.

Ефективність поліції в азієських країнах неможливо оцінити поза соціокультурною матрицею, яка значною мірою формує очікування громадян, моделі взаємодії влади з суспільством та усталені форми публічного управління. У Японії

та Південній Кореї, наприклад, превалює комунітаристська модель, де поліція інтегрована в локальні громади. Система «кобанів» у Японії є прикладом того, як мікрорівнева присутність поліції в житті громади слугує як інструментом профілактики злочинності, так і механізмом формування довіри [2].

У Сінгапурі поліція виконує роль не тільки силової структури, а й соціального регулятора, що реалізує державну політику гармонізації міжетнічних і міжконфесійних відносин. Там індекси ефективності включають елементи громадського сприйняття справедливості, оперативності та інноваційності, зокрема через впровадження цифрових технологій [3].

У контексті азійських країн домінування формального підходу до оцінки ефективності поліції часто проявляється в зосередженості на таких показниках:

- рівень розкриття злочинів;
- швидкість реагування на повідомлення;
- кількість нарядів патрульних;
- обсяги вилученої зброї чи наркотичних засобів.

У розвинених демократіях, таких як Тайвань чи Південна Корея, дедалі більшого значення набуває концепція процедурної справедливості, яка передбачає:

- дотримання прав громадян у процесі затримання;
- прозорість розслідувань;
- право на оскарження дій поліції;
- підзвітність перед громадою.

У Тайвані створено незалежні комісії при муніципалітетах, які оцінюють діяльність поліції не лише за результативністю, але й за правомірністю. Такі моделі співзвучні з рекомендаціями ООН, зокрема «Кодексом поведінки для посадових осіб, відповідальних за правоохоронні функції» (UN Code of Conduct for Law Enforcement Officials, 1979) та Основними принципами щодо застосування сили та вогнепальної зброї [4].

Оцінка ефективності діяльності поліції в азійських країнах становить складну й багатовимірну проблему, що вимагає врахування соціокультурної специфіки, політичного режиму, рівня розвитку правової держави та ступеня інституційної підзвітності правоохоронних органів. З урахуванням надзвичайної варіативності моделей поліцейського управління в межах азійського регіону – від авторитарних централізованих до демократичних з розвиненим громадянським суспільством – універсальний підхід до оцінювання втрачає свою ефективність і має поступитися адаптивним моделям, орієнтованим на локальні реалії. Поряд із кількісними індикаторами (рівень злочинності, швидкість реагування, показники розкриття), дедалі більшої значущості набувають якісні параметри, зокрема сприйняття поліції громадськістю, рівень довіри, дотримання процедурної справедливості та інституційна легітимність. Саме в контексті процедурної легітимності ефективність поліції трансформується з технократичного інструменту в механізм суспільного посередництва й стабілізації. Проблематика корупції, дефіциту технологічних та фінансових ресурсів,

політичної заангажованості та недостатньої відкритості є критичними факторами, які нівелюють можливості об'єктивного оцінювання. Водночас поступове впровадження міжнародних стандартів, зокрема рекомендацій ООН та принципів Інтерполу, свідчить про потенціал реформування та конвергенції поліцейських систем із глобальними стандартами. Таким чином, ефективність діяльності поліції в країнах Азії не може розглядатися поза рамками інтегрованого, міждисциплінарного та контекстуального підходу, що поєднує аналітику публічного управління, прав людини, соціології безпеки та інституційного дизайну, орієнтованого на сталість, довіру і законність як ключові індикатори безпекової архітектури майбутнього.

Список використаних джерел:

1. Lim C.-H., Kwak D.-H. Factors Influencing Public Trust in the Police in South Korea: Focus on Instrumental, Expressive, and Normative Models. *SAGE Open*. 2022. № 12(1). URL: <https://doi.org/10.1177/21582440211068504>
2. Jang J., Jeong, J. A meta-analysis of police leadership and organizational effectiveness: focusing on the South Korean police". *Policing: An International Journal*. 2022. Vol. 45 № 2. P. 315-333.
3. Cho E., Chen M., Toh S. M., Ang J. Roles of effort and reward in well-being for police officers in Singapore: the effort-reward imbalance model. *Soc Sci Med*. 2021. 277:113878. URL: <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2021.113878>
4. Wu T. H., Chen M. S., Yeh J. Y. Measuring the performance of police forces in Taiwan using data envelopment analysis. *Evaluation and Program Planning*. 2010. № 33(3). P. 246-254.

Ключові слова: ефективність поліції, критерії оцінки, зарубіжний досвід, моделі поліцейського управління, довіра до поліції.

Keywords: police effectiveness, evaluation criteria, international experience, policing models, police trust.

Храпенко Олена Олегівна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури,
кандидат юридичних наук*

ОНЛАЙН-КОНСУЛЬТАЦІЇ ТА ЦИФРОВІ ПЛАТФОРМИ: НОВА ЕРА НАДАННЯ ПРАВНИЧОЇ ДОПОМОГИ

Динамічне сьогодення диктує свої правила, в тому числі щодо засобів надання правничої допомоги. Актуальним можна вважати дослідження трансформації традиційного формату надання правничої допомоги в умовах цифровізації суспільства. Особливої уваги вимагає феномен онлайн-консультації та інтегра-